

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О МУЗЕЈСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ**

Бања Лука, септембар 2021. године

ЗАКОН О МУЗЕЈСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин обављања музејске дјелатности, врсте музејске грађе, као и начин прибављања, заштите и коришћења музејске грађе, циљеви развоја музејске дјелатности, оснивање и престанак рада музејских установа, врсте музејских установа, руковођење и управљање музејским установама, стручни радници у музејској дјелатности, финансирање музејске дјелатности, надзор над радом музејских установа, те друга питања од значаја за музејску дјелатност.

Члан 2.

(1) Музејска дјелатност, у смислу овога закона, јесте дјелатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република), која подразумијева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, документацијској обради, заштити, конзервацији, рестаурацији, чувању, излагању, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику, с циљем остваривања културних, образовних и научних потреба и доприноса развоју друштва.

(2) Музејска дјелатност спроводи се у складу са међународно прихваћеним документима и професионалним стандардима препознатим у Статуту Међународног савјета за музеје (ICOM) и Кодексу професионалне етике ICOM, као и ратификованим међународним конвенцијама.

Члан 3.

Остваривање општег интереса у музејској дјелатности обезбјеђују Република и јединице локалне самоуправе.

Члан 4.

На питања која нису уређена овим законом примјењују се прописи којима се уређују општи управни поступак, култура, облигациони односи, заштита културних добара, систем јавних служби и радни односи.

Члан 5.

Поједини изрази и појмови, у смислу овог закона, имају сљедеће значење:

1) музејска збирка је скуп стручно обрађених музејских предмета, систематизованих и повезаних по једној или више културних, природних,

етнографских, етномузиколошких, историјских, научних или умјетничких вриједности унутар установе која обавља музејску дјелатност или унутар другог правног лица,

2) студијска збирка је скуп стручно обрађене и инвентарисане музејске грађе намијењене проучавању и научном истраживању,

3) категоризација је поступак вредновања музејске грађе на основу утврђених критеријума,

4) књига улаза је први и најзначајнији документ у музејској документацији, у којој се уписује музејски предмет из свих збирки музеја и у којој се води евиденција о најзначајнијим карактеристикама предмета који привремено или трајно улази у музеј,

5) инвентарна књига је списак покретних културних добара за сваку појединачну збирку која се води у складу са законом,

6) инвентарни картон је образац у који се уносе подаци о појединачном покретном културном добру, сходно врсти музејске грађе.

Члан 6.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумевају оба пола.

ГЛАВА II ОБАВЉАЊЕ МУЗЕЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 7.

(1) Музејску дјелатност обављају: музеји, меморијални музеји, спомен-подручја, музејске спомен-куће, музеји на отвореном, археолошки музеји, музеји у саставу и умјетничке галерије (у даљем тексту: музејска установа).

(2) Музејска дјелатност може се обављати самостално или у оквиру других правних лица уписаних у судски и други регистар, у складу са овим законом.

Члан 8.

(1) Музеј је правно лице које обавља музејску дјелатност у сврху проучавања, образовања и доступности јавности материјалног и нематеријалног наслеђа човјечанства које чува, а у служби је друштва и његовог културног и друштвеног развоја.

(2) Меморијални музеј и спомен-подручје је знаменито мјесто од изузетног значаја за историју и културу народа.

(3) Музејска спомен-кућа је аутентичан амбијент градитељског наслеђа који се односи на одређени историјски период, догађаје или личности.

(4) Музеј на отвореном је подручје са карактеристичним елементима природних и радом створених вриједности које представљају дио културног наслеђа.

(5) Археолошки музеј је установа за управљање заштићеним подручјем археолошког комплекса.

(6) Умјетничка галерија је установа која има властиту музејску грађу и обавља музејску дјелатност излагањем јавности цивилизацијског, материјалног и нематеријалног културног наслеђа, те природних добара у складу са условима прописаним овим законом.

(7) Музеј у саставу је организациона јединица у оквиру установе или другог правног лица која има стручно обрађену и систематизовану музејску грађу.

(8) Галерија је установа која се бави изложбеном дјелатношћу и нема властиту музејску грађу, али се бави, између осталог, и излагањем јавности цивилизацијског, материјалног и нематеријалног културног наслеђа, те природних добара у складу са условима прописаним овим законом.

Члан 9.

Обављање музејске дјелатности обухвата:

- 1) откривање, прибављање, документовање и обраду музејске грађе,
- 2) истраживање, проучавање и вредновање музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа и музејске документације,
- 3) утврђивање покретних културних добара – музејских предмета и регистровање елемената нематеријалног културног наслеђа,
- 4) утврђивање добара под претходном заштитом и вођење евиденције о добрима под претходном заштитом,
- 5) чување, одржавање и коришћење музејске грађе и музејске документације,
- 6) предлагање, утврђивање, спровођење и праћење спровођења мјера заштите музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа,
- 7) коришћење музејске грађе и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа ради промовисања кроз излагање, публикације, предавања, едукативно-просвјетни рад и на друге начине,
- 8) вођење прописане документације о музејској грађи, збиркама, музејским активностима и регистрованим елементима нематеријалног културног наслеђа,
- 9) организацију и реализацију сталне поставке и повремених изложби,
- 10) организацију и реализацију умјетничких и културних догађаја у оквиру дјелокруга рада,
- 11) припрему, публиковање и продају музејских издања и пратећих садржаја везаних за дјелатност,
- 12) спровођење дигитализације музејске грађе, музејске документације и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа,
- 13) пружање стручне помоћи власницима и држаоцима музејске грађе,
- 14) пружање подршке и стручне помоћи за очување нематеријалног културног наслеђа кроз сарадњу са заједницама које га баштине,
- 15) ревизију музејске грађе и достављање извјештаја оснивачу,
- 16) процјену културно-умјетничке, историјске и научне вриједности музејске грађе за потребе евидентирања и осигурања,
- 17) организацију и реализацију израде и продаје сувенира и других промотивних материјала,
- 18) друге послове, у складу са законом, статутом и општим актом.

Члан 10.

(1) Музејске установе истражују и прибављају музејску грађу, по правилу, на подручју за које су основане.

(2) Прибављање музејске грађе остварује се на начин својствен појединим стручним дисциплинама, и то:

- 1) теренским истраживањем,

- 2) ископавањем,
- 3) откупом,
- 4) поклоном,
- 5) завјештањем,
- 6) насљеђивањем,
- 7) размјеном,
- 8) легатом,
- 9) копирањем,
- 10) одливањем са оригинала,
- 11) на друге начине.

Члан 11.

(1) Ради употпуњавања музејске грађе и музејске збирке, музејске установе могу размјењивати музејску грађу међусобно, као и са другим установама културе.

(2) Размјена музејске грађе може се обавити на основу одобрења директора установе културе и уз сагласност оснивача.

(3) Музејским установама је забрањено давати и размјењивати јединствене и ријетке примјерке, као и предмете којима је, на основу прописа којима се уређује заштита културних добара, утврђен статус културног добра од великог и изузетног значаја.

Члан 12.

Стручна обрада музејских предмета обухвата:

- 1) идентификацију,
- 2) анализу и опис,
- 3) категоризацију,
- 4) заштиту (конзервација и рестаурација),
- 5) стручно истраживање,
- 6) публикување,
- 7) презентацију.

Члан 13.

(1) Музејска грађа у оквиру музејске установе може се континуирано излагати и на други начин презентовати.

(2) Музеолошка изложба на музеолошки начин презентује одређену тему, период, догађај или личност.

(3) Музејским установама је дозвољено јавно излагати само музејску грађу која је претходно стручно обрађена и на стручан начин изложена.

(4) Музејске установе могу, према потреби, приредити изложбе и ван свога сједишта.

Члан 14.

(1) Музејска установа је дужна да музејску грађу учини доступном јавности кроз различите видове излагања и презентовања.

(2) Музејска грађа излаже се путем сталних и повремених изложби у сједишту и ван сједишта музеја и представља се путем публикација различитог типа – каталога, монографија, серијских публикација.

(3) Музејска грађа може бити изложена јавности ако је претходно уписана у инвентарну књигу музејске збирке и стручно обрађена у складу са овим законом.

(4) Музејска установа треба да музејску грађу учини доступном особама са инвалидитетом, када је то могуће, и у облицима који су им приступачни.

(5) Музејска установа је дужна да донесе интерни акт којим прописује начин коришћења музејске грађе и начин остваривања доступности музејске грађе.

Члан 15.

(1) Република може дати гаранцију за музејску грађу иностране изложбе која се привремено приређује на територији Републике, а која има посебну културну и умјетничку вриједност.

(2) Гаранција се даје када би, због високо декларисане материјалне вриједности музејске грађе, трошкови осигурања изложбе били изузетно високи, а прихвата се гаранција умјесто осигурања.

(3) Гаранција се издаје за период од преузимања, током излагања па до поврата музејске грађе.

(4) Издавање гаранције и гарантовање обавеза спроводи се у складу са прописима којима се уређује област задужења, дуга и гаранције Републике.

Члан 16.

(1) Музејска установа је дужна да спроводи стручне и техничке мјере заштите и чувања музејске грађе.

(2) Заштита и чување музејске грађе је поступак који има за циљ да се заустави или успори природно пропадање и физичко оштећење музејске грађе и музејске документације.

(3) Мјере заштите и чувања музејске грађе подразумијевају превентивну заштиту, чување, конзервацију и рестаурацију, документацију, дигитализацију и ревизију музејске грађе.

(4) Заштита музејске грађе и музејске документације обавезно се спроводи у просторијама за пријем грађе, изложбеним просторима, радионицама, атељеима, лабораторијама и музејским депоима.

(5) Услови у вези са техничким мјерама и начином спровођења мјера стручне и техничке заштите и чувањем музејске грађе прописују се правилником.

(6) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар) доноси Правилник о техничким мјерама и начину спровођења мјера стручне и техничке заштите и чувања музејске грађе.

Члан 17.

(1) Музејска установа је дужна да спроводи превентивну заштиту музејске грађе.

(2) Превентивна заштита унутар музејских установа је саставни дио заштите, а обухвата осигурање примјерених микроклиматских услова, свјетлосних услова, превенцију дјеловања штетних материја и остале превентивне поступке.

(3) Музејска установа је дужна да изради план превентивне заштите и спасавања музејске грађе од изузетног значаја у ванредним ситуацијама.

Члан 18.

(1) Музејска установа је дужна да обезбиједи стални физички и технички надзор и чување музејске грађе која се у музејима налази, у складу са законом, подзаконским актима и другим прописима којима се уређују правила физичког и техничког обезбјеђења.

(2) Музејска грађа, као и простор у којем се чува, могу се осигурати од свих ризика у складу са одлуком оснивача.

Члан 19.

(1) Музејска установа може повјерити музејску грађу на чување другим музејским установама, у складу са овим законом и прописима којима се уређује заштита културних добара.

(2) Музејска установа може преузети на привремено или трајно чување или привремено или трајно излагање само музејску грађу која по својим карактеристикама одговара типу музеја.

(3) Музејска грађа која се преузима ради трајног или привременог чувања или музејска грађа која се преузима ради привременог или трајног излагања мора бити претходно стручно обрађена.

(4) Музејска установа која преузима музејску грађу ради трајног или привременог чувања дужна је да има обезбијеђен музејски простор за смјештај музејске грађе.

(5) Под музејским простором за смјештај музејске грађе подразумијева се посебно издвојен простор намијењен за смјештај, чување и превентивну заштиту.

(6) Музејска установа дужна је да води евиденцију музејске грађе која је преузета ради трајног или привременог чувања, као и евиденцију музејске грађе која је преузета ради њеног трајног или привременог излагања.

(7) Садржај и начин вођења књиге улаза, инвентарне књиге и картотеке музејске грађе прописују се правилником.

(8) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења књиге улаза, инвентарне књиге и картотеке музејске грађе.

Члан 20.

(1) Музејска установа води документацију о музејској грађи.

(2) Музејска документација садржи податке о музејским предметима који су потребни за њихову стручну обраду, идентификацију, одређивање поријекла и стања у којем су прибављени, као и процјену вриједности, а ради увида у стање музејске грађе.

(3) Музејска установа може да омогући увид у музејску грађу и музејску документацију која је обрађена и публикована свим заинтересованим правним и физичким лицима ради њеног стручног и научног проучавања.

(4) Рјешење о одобрењу увида у музејску грађу доноси директор музејске установе.

Члан 21.

(1) Конзервација и рестаурација музејске грађе спроводи се у музејским установама у којима стручњаци обављају конзерваторско-рестаураторски радови на музејској грађи, у зависности од врсте музејске грађе, степена и узрока оштећења.

(2) Конзервација музејске грађе је низ интервентних техника и мјера којима се постиже хемијска и физичка стабилизација музејске грађе, односно којима се успорава, зауставља, умањује или елиминише дејство узрочника пропадања музејске грађе.

(3) Рестаурација музејске грађе је низ метода и поступака чијим се дјеловањем оштећена музејска грађа обнавља и враћа у првобитно познато или претпостављено стање и облик.

Члан 22.

(1) Музејска установа дигитализује музејску грађу, као мјеру заштите, с циљем документовања стања, коришћења у оквиру информационог система, лакшег претраживања и објављивања.

(2) Дигитализација је превођење података о музејској грађи из аналогне у дигиталну форму, као и податка и документације о културном добру.

(3) Централна музејска установа комплексног типа прописује поступак дигитализације музејске грађе.

(4) Директор централне музејске установе комплексног типа доноси Правилник о поступку дигитализације музејске грађе.

(5) Правилник из става 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 23.

(1) Музејска установа је дужна да врши ревизију музејске грађе.

(2) У поступку ревизије музејске грађе утврђују се број и стање музејских предмета, степен њихове оштећености, документованост сваког предмета и мјере заштите.

(3) Ревизија музејске грађе је стручна провјера која се врши на основу података о затеченом броју и стању музејских предмета у музејским установама и података који су уписани у инвентарним књигама, с циљем утврђивања стварног броја и стања музејске грађе.

(4) Ревизија музејске грађе може да буде редовна и ванредна.

(5) Редовна ревизија музејске грађе врши се сваких десет година.

(6) Ванредна ревизија музејске грађе може бити потпуна или дјелимична, а обавља се у случајевима пресељења музејске грађе, пожара или поплаве у просторијама гдје се налази музејска грађа, крађе, неовлашћеног уласка или физичког оштећења простора у којем је смјештена музејска грађа, као и у другим случајевима.

Члан 24.

(1) Ревизију музејске грађе врши стручна комисија, коју именује директор музејске установе.

(2) О извршеној ревизији комисија саставља извјештај, који се доставља директору и оснивачу.

(3) Директор музејске установе, на основу извјештаја комисије, рјешењем утврђује мјере заштите или отпис музејске грађе.

(4) Директор музејске установе доноси упутство којим се уређују начин и поступак ревизије музејске грађе.

Члан 25.

(1) Матична музејска дјелатност је организовани облик стручног дјеловања унутар мреже музејских установа у Републици, а спроводе је матични музеји.

(2) Матична музејска дјелатност омогућава јединственост стручног приступа музејском раду, стручну помоћ и стручни надзор над радом музејских установа.

Члан 26.

Матична музејска дјелатност подразумијева обављање сљедећих послова:

- 1) стручно-савјетодавну помоћ музејским установама,
- 2) унапређење стручног рада у музејским установама,
- 3) усклађивање рада и развоја музејских установа,
- 4) стручни надзор над радом музејских установа,
- 5) унапређење и развој музејске дјелатности,
- 6) едукацију музејских стручњака,
- 7) презентацију и организовање стручног рада, уз примјену националних и међународних стандарда, с циљем унапређења и развоја музејске дјелатности,
- 8) сарадњу са централном музејском установом,
- 9) издавање мјера техничке заштите према врсти музејске грађе,
- 10) друге активности на унапређењу и развоју музејске дјелатности.

Члан 27.

(1) Матични музеј спроводи матичну музејску дјелатност према врсти музејске грађе и особености у вршењу музејске дјелатности, стручној оспособљености запослених, као и расположивом музејском документацијом и опремом за рад, у складу са овим законом.

(2) Матична дјелатност према врсти музејске грађе и специфичности музејске дјелатности спроводи се на територији Републике.

(3) Министар, на приједлог централне музејске установе комплексног типа, доноси рјешење којим утврђује музејске установе које обављају матичну функцију, на период од четири године.

Члан 28.

(1) Музејске установе повезују се у музејску мрежу која се заснива на друштвеној потреби да цјелокупно подручје Републике буде систематски обухваћено музејском дјелатношћу путем општих и специјализованих музејских установа.

(2) Министар, на приједлог Музеја Републике Српске, рјешењем утврђује мрежу музејских установа у Републици.

ГЛАВА III МУЗЕЈСКА ГРАЂА

Члан 29.

(1) Музејску грађу чине музејски предмети и музејска документација, који се систематизују у музејске збирке и представљају врсту културног наслеђа.

(2) Музејски предмет је инвентарисани предмет који је након истраживања и обраде препознат као дио наслеђа, те стручно и научно обрађен и класификован према музејским стандардима у музејску збирку.

(3) Музејска документација је скуп прикупљених, организованих и сачуваних података израђених по музеолошким стандардима и принципима, а који настају током процеса стручне обраде и научне обраде музејских предмета и говоре о њиховим својствима, поријеклу, идентификацији, периоду настанка, затеченом стању и мјерама заштите, као и о стручној и научној валоризацији, промоцији и презентацији и прати све остале промјене од уласка предмета у музеј.

Члан 30.

(1) Музејска грађа као материјално културно наслеђе представља све оно што је створила природа или је створио човјек својим радом, а која је препозната као значајно материјално остварење и музеолошки обрађена.

(2) Материјално културно наслеђе подразумијева:

1) производе природе:

1. минерали,
2. руде,
3. биљни свијет,
4. животињски свијет;

2) производе људског рада:

1. оруђе,
2. оружје,
3. одјевни предмети,
4. украсни предмети,
5. производи кућне радиности,
6. производи занатства,
7. умјетничка остварења,
8. предмети, документи и друга свједочанства о појавама и процесима у друштву, животу и обичајима људских заједница, животу и дјелу истакнутих личности, историјским збивањима, културном, научном, политичком, економском, техничком развоју, као и други предмети који свједоче о развоју природе и друштва од праисторије до данас.

Члан 31.

(1) Музејска грађа као нематеријално културно наслеђе су знања, умијећа и вјештине које се односе на природу и човјека и које представљају основу за производњу материјалних културних добара, која се преносе са генерације на генерацију и пружају осјећај идентитета и континуитета, а с циљем њиховог очувања, које заједнице, групе и појединци препознају као дио свог културног наслеђа.

(2) Нематеријално културно наслеђе подразумијева:

- 1) језик и говор,
 - 2) усмена предања,
 - 3) књижевност и друге облике језичког изражавања,
 - 4) извођачку умјетност,
 - 5) догађаје о појавама и процесима у друштву који свједоче о развоју природе и друштва од праисторије до данас,
 - 6) знања и друштвене праксе о обичајима, обредима и свечаностима и вјештине стечене на основу тога,
 - 7) вјештине које се односе на традиционалне занате,
 - 8) оригиналне поступке и начине израде умјетничког дјела,
 - 9) гастрономију.
- (3) Очување нематеријалног културног наслеђа спроводи се чувањем записа о њима, као и подстицањем њиховог преношења и његовања у изворним и другим срединама.

Члан 32.

(1) Музејска грађа која има значај културног добра, у смислу овог закона, су ствари и творевине материјалног и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса и које уживају посебну заштиту уређену законом којим се уређује заштита културних добара.

(2) Музејску грађу која има значај покретног културног добра чине музејски предмети или групе предмета који самостално или заједнички имају посебан значај за упознавање друштвеног, историјског, умјетничког, културног, научног и техничког развоја, као и природе и њеног развоја, без обзира на то када и гдје су настали и да ли се налазе у установама заштите, организовани у одговарајуће збирке или изван њих, као и документациони материјал уз те предмете.

(3) Музејска грађа заштићена је законом без обзира на то у чијем је власништву или посједу, односно код кога се налази.

Члан 33.

(1) Музејска грађа која има значај културног добра, у зависности од свог значаја, разврстава се у категорије:

1) културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја.

(2) Утврђивање музејске грађе за културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја уређује се прописима којим се уређује заштита културних добара.

Члан 34.

(1) Приједлог да се нематеријално културно наслеђе упише на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике могу дати физичка и правна лица.

(2) Упис на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике спроводи централна музејска установа комплексног типа, уз претходну сагласност Министарства просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство).

(3) Централна музејска установа комплексног типа води Централни регистар нематеријалног културног наслеђа Републике.

(4) Директор централне музејске установе комплексног типа доноси Правилник о поступку уписа и начину вођења Централног регистра нематеријалног културног наслеђа Републике.

(5) Правилник из става 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 35.

(1) Централна музејска установа комплексног типа предлаже Министарству покретање процедуре за упис елемената нематеријалног културног наслеђа на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства.

(2) Централна музејска установа комплексног типа води Централни регистар нематеријалног културног наслеђа уписаног на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства.

(3) Министар доноси Правилник о поступку уписа и начину вођења Централног регистра нематеријалног културног наслеђа уписаног на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства.

Члан 36.

(1) Музејска грађа на којој постоји право јавне својине је у власништву Републике, у складу са овим законом и законом којим се уређује заштита културних добара.

(2) За питања која се односе на заштиту музејске грађе која ужива претходну заштиту примјењују се одредбе закона којим се уређује заштита културних добара.

ГЛАВА IV

ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА МУЗЕЈСКИХ УСТАНОВА

Члан 37.

(1) Музејска установа може бити основана као јавна или као приватна установа.

(2) Влада, у име Републике, оснивач је централне музејске установе ради остваривања и обезбјеђивања општег и националног интереса у музејској дјелатности.

(3) Јединица локалне самоуправе оснивач је музејске установе ради остваривања и обезбјеђивања општег интереса подручја за које је основана.

(4) Музејска установа чији оснивач је Република или јединица локалне самоуправе је јавна установа.

(5) Установа културе може организовати организациону јединицу за обављање музејске дјелатности под условом да та организациона јединица испуњава услове прописане овим законом за обављање музејске дјелатности.

(6) Приватну музејску установу може основати правно или физичко лице, уз сагласност Министарства, под условима уређеним овим законом.

(7) Ако музејску установу оснива више оснивача, оснивачи закључују уговор о оснивању којим се регулишу међусобна права и обавезе оснивача.

Члан 38.

(1) Материјални, кадровски и други услови за остваривање музејске дјелатности утврђују се Правилником о стандардима и нормативима за обављање музејске дјелатности.

(2) Јединствени стандарди и нормативи у музејској дјелатности примјењују се у свим музејским установама у Републици.

(3) Министар доноси Правилник о стандардима и нормативима за обављање музејске дјелатности.

Члан 39.

Музејска установа, као јавна или приватна установа, оснива се под условом да има:

- 1) музејску грађу или музејску збирку,
- 2) смјештајни и изложбени простор,
- 3) потребан број стручних музејских радника,
- 4) обезбијеђена средства за континуирано обављање дјелатности,
- 5) план рада и развоја.

Члан 40.

Музејска установа, као јавна или приватна установа, оснива се под условом да посједује музејску грађу или музејску збирку која по значају и обиму може задовољити потребе ради којих се музеј оснива.

Члан 41.

Музејска установа, као јавна или приватна установа, оснива се под условом да има обезбијеђен адекватан простор у којем се може смјестити музејска установа која има:

- 1) изложбени простор,
- 2) депое за смјештај музејске грађе,
- 3) радне просторије за стручне и друге раднике.

Члан 42.

Музејска установа, као јавна или приватна установа, оснива се под условом да има довољан број запослених стручних радника који одговара врсти музејске установе, броју и значају музејске грађе или музејске збирке коју музејска установа посједује.

Члан 43.

(1) Иницијатива за оснивање музејске установе доставља се Министарству.

(2) Уз иницијативу из става 1. овог члана прилаже се елаборат о оправданости оснивања музејске установе, као и доказ о испуњености услова из члана 38. овог закона.

(3) Елаборат о оправданости оснивања музејске установе садржи:

- 1) доказ о оправданости оснивања, односно о постојању друштвене потребе оснивања музејске установе на том подручју,
- 2) детаљан опис, статус и структуру музејске установе,
- 3) податке о начину испуњавања прописаних услова за рад установе,
- 4) доказ о обезбијеђености средстава за рад,
- 5) остале податке значајне за оснивање и рад.

Члан 44.

(1) Министар рјешењем именује комисију сачињену од стручњака из музејске дјелатности, која утврђује испуњеност услова за оснивање музејске установе.

(2) Комисија из става 1. овог члана дужна је да сачини записник о провјери испуњености услова за оснивање музејске установе.

(3) На основу записника комисије из става 2. овог члана министар рјешењем утврђује испуњеност услова за оснивање музејске установе.

(4) Рјешење министра из става 3. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути судски поступак пред надлежним судом.

(5) Министар доноси Правилник о поступку утврђивања испуњености услова за оснивање и почетак рада музејске установе.

Члан 45.

(1) Музејска установа може почети са радом даном уписа у Регистар музејских установа, који води Министарство.

(2) Музејска установа подноси захтјев Министарству за упис у Регистар музејских установа.

(3) Министар доноси рјешење о упису музејске установе у Регистар музејских установа и о почетку рада музејске установе.

(4) У Регистар из става 1. овог члана уписују се основни подаци, као и подаци о статусним промјенама.

(5) Министар доноси Правилник о поступку, садржају и начину вођења Регистра музејских установа.

Члан 46.

(1) Оснивач, уз претходно прибављено мишљење Министарства може донијети одлуку о престанку рада музејске установе.

(2) Одлука из става 1. овог члана обавезно садржи одредбе о даљој бризи и заштити музејске грађе и музејске документације.

(3) Музејска установа која је престала са радом брише се из Регистра музејских установа.

(4) Министар доноси рјешење о брисању музејске установе из Регистра музејских установа.

Члан 47.

(1) Према својој дјелатности, музејска установа може бити:

- 1) комплексног типа и
- 2) специјализована.

(2) Музејска установа комплексног типа обавља дјелатност која се може истовремено односити на истраживање, чување, заштиту, публиковање и презентацију музејске грађе из области археологије, историје, етнологије, етномузикологије, историје умјетности, примијењене умјетности и природних наука.

(3) Специјализована музејска установа обавља дјелатност која се односи на поједине науке, умјетности, привреде, на одређене историјске епохе и догађаје, као и на живот и рад појединих организација или историјских личности.

(4) Музејска установа својом дјелатношћу обухвата одговарајуће подручје за које је основана.

Члан 48.

Према надлежности, музејска установа може бити:

- 1) централна музејска установа комплексног типа,
- 2) централна музејска установа специјализованог типа,
- 3) матична музејска установа.

Члан 49.

(1) Функцију централне музејске установе комплексног типа, као и функцију матичног музеја за све музеје на територији Републике обавља Музеј Републике Српске.

(2) Функцију централне музејске установе специјализованог типа, као и функцију матичног музеја за све умјетничке галерије обавља Музеј савремене умјетности Републике Српске.

(3) Функцију матичне музејске установе, у оквиру мреже музејских установа, може да обавља музејска установа којој је рјешењем министра утврђено да има статус матичности.

Члан 50.

Музеј Републике Српске, као централна музејска установа комплексног типа у Републици, обавља сљедеће послове:

- 1) предлаже културна добра на листу свјетске баштине,
- 2) утврђује и предлаже добра од изузетног значаја,
- 3) утврђује и предлаже културна добра од великог значаја,
- 4) води Регистар елемената нематеријалног културног наслеђа Републике,
- 5) води Регистар нематеријалног културног наслеђа уписаног на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства,
- 6) предлаже музејске установе које обављају матичну функцију и предлаже мрежу музејских установа,
- 7) стара се о усклађивању међународних стручних стандарда у области музејске дјелатности у сарадњи са матичним музејима,
- 8) доноси план и програм стручног усавршавања запослених у установама музејске дјелатности и стара се о његовој примјени,
- 9) доноси средњорочни и дугорочни програм развоја музејске дјелатност у Републици, у складу са законом,
- 10) утврђује методологију за стручни надзор који обављају матични музеји,
- 11) доноси стручна упутства за музеје у Републици,
- 12) предлаже мјере за унапређење рада и развоја музеја,

- 13) прати стање, потребе и услове рада у музејима,
- 14) разматра и сачињава мишљење за оснивање новог музеја на основу стручног мишљења матичног музеја и упућује га Министарству у даљу процедуру,
- 15) обавља стручни надзор над радом музејских установа комплексног типа,
- 16) обавља стручни надзор над радом матичних музеја,
- 17) организује и реализује програм и начин полагања стручних испита,
- 18) организује и реализује поступак стицања виших стручних звања у музејској дјелатности,
- 19) води Јединствени информациони систем за музеје,
- 20) обавља друге послове, у складу са овим законом.

Члан 51.

Музеј савремене умјетности Републике Српске, као централна музејска установа специјализованог типа у Републици, обавља сљедеће послове:

- 1) врши надзор над радом музејских установа специјализованог типа,
- 2) прикупља музејску грађу и музејску документацију у складу са својом мисијом и политиком скупљања,
- 3) организује сталне и повремене изложбе,
- 4) организује истраживања, издавачку дјелатност, предавања, конференције, стручне скупове, едукативне програме,
- 5) подржава и организује умјетничке и културне догађаје у оквиру свога дјелокруга,
- 6) осигурава доступност збирки у образовне, стручне и научне сврхе,
- 7) израђује стручна мишљења, вјештачења и елаборате о музејском предмету,
- 8) осигурава да послове управљања музејском збирком обављају стручни музејски радници у складу са стандардима,
- 9) развија и унапређује стручни рад умјетничких галерија,
- 10) обавља стручни надзор над радом умјетничких галерија и пружа стручну помоћ,
- 11) усклађује планове и програме рада умјетничких галерија и развоја галеријске мреже Републике,
- 12) стара се о усклађивању међународних стручних стандарда у области музејске дјелатности,
- 13) доноси средњорочни и дугорочни програм развоја музејске дјелатност у Републици, у складу са законом,
- 14) предлаже мјере за унапређење рада и развоја музејских установа за које је надлежан,
- 15) обавља друге послове, у складу са овим законом.

Члан 52.

Матични музеји спроводе матичну музејску дјелатност према врсти музејске грађе и особености у вршењу музејске дјелатности, а који се односе на:

- 1) стручно-савјетодавну помоћ музејима,
- 2) унапређење стручног рада у музејима,
- 3) стручни надзор над радом музеја са свог матичног простора,
- 4) усклађивање рада и развоја музеја,
- 5) едукацију музејских стручњака,

- 6) презентацију и организовање стручног рада, уз примјену националних и међународних стандарда, с циљем унапређења и развоја музејске дјелатности,
- 7) сарадњу са централном музејском установом комплексног типа,
- 8) издавање мјера техничке заштите према врсти музејске грађе,
- 9) обављање других послова, у складу са законом.

Члан 53.

Организација, начин рада, управљање и руковођење музејском установом, као и друга питања која су од значаја за рад и функционисање детаљније се уређују статутом музејске установе, у складу са овим законом.

ГЛАВА V РУКОВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ МУЗЕЈСКОМ УСТАНОВОМ

Члан 54.

Органи руковођења и управљања музејском установом су директор и управни одбор.

Члан 55.

(1) Директора музејске установе чији је оснивач Република именује и разрјешава Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), на приједлог Министарства, на период од четири године, уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције.

(2) Директоре музејских установа којима је на основу рјешења министра утврђено да имају статус матичности, на период од четири године, уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције, именује министар.

(3) Директоре осталих музејских установа именује и разрјешава оснивач.

(4) Конкурс за избор директора музејске установе расписује се најмање два мјесеца прије истека мандата директора музејске установе.

Члан 56.

(1) За директора централне музејске установе може бити именовано лице које има завршен први циклус студија и остварених најмање 240 ECTS бодова или еквивалент одговарајућег високошколског образовања и најмање пет година радног искуства у траженом степену образовања.

(2) За директора музејске установе која има утврђен статус матичности може бити именовано лице које има завршен први циклус студија и остварених најмање 240 ECTS бодова или еквивалент одговарајућег високошколског образовања и најмање три године радног искуства у траженом степену образовања.

(3) Услови за избор, именовање и разрјешење директора прописују се одлуком оснивача и статутом музејске установе.

Члан 57.

(1) Директор руководи музејском установом, представља и заступа музејску установу и одговоран је за законитост њеног рада.

- (2) Директор музејске установе:
- 1) одговоран је за материјално-финансијско пословање музејске установе,
 - 2) предлаже план и програм рада музејске установе,
 - 3) предлаже управном одбору опште акте,
 - 4) извршава одлуке управног одбора,
 - 5) доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, уз претходну сагласност Министарства,
 - 6) одлучује о заснивању и престанку радног односа радника, као и о њиховом распоређивању,
 - 7) одлучује о појединачним правима, обавезама и одговорностима радника на раду и у вези са радом,
 - 8) покреће дисциплински поступак и изриче дисциплинске мјере радницима у првостепеном поступку,
 - 9) обавља и друге послове утврђене овим законом и статутом музејске установе.

Члан 58.

- (1) Дужност директора престаје:
- 1) истеком мандата,
 - 2) на лични захтјев – оставком,
 - 3) стицањем услова за престанак радног односа, у складу са законом којим се уређују радни односи,
 - 4) разрјешењем.
- (2) Директор ће бити разријешен дужности прије истека мандата ако:
- 1) не извршава обавезе утврђене овим законом,
 - 2) му је правоснажном судском одлуком изречена мјера безбједности забране обављања дјелатности,
 - 3) надлежни орган утврди да директор располаже средствима музејске установе, пословним простором, опремом и имовином музеја на незаконит начин,
 - 4) музејска установа не остварује циљеве и задатке због којих је основана.
- (3) У музејској установи у којој је директору истекао мандат, а није спроведена конкурсна процедура, или је директор разријешен дужности прије истека мандата, именује се вршилац дужности директора, на период до окончања конкурсне процедуре.
- (4) Права, обавезе и одговорности директора музејске установе односе се и на вршиоца дужности директора.

Члан 59.

- (1) Управни одбор је орган управљања музејском установом.
- (2) Управни одбор има три члана, који се именују на период од четири године.
- (3) Чланове управног одбора централне музејске установе, након спроведеног поступка јавне конкуренције, на приједлог Министарства, именује Влада.
- (4) Чланове управног одбора музејске установе којој је на основу рјешења министра утврђено да има статус матичности, након спроведеног поступка јавне конкуренције, именује министар.
- (5) Чланове управног одбора осталих музејских установа, након спроведеног поступка јавне конкуренције, именује и разрјешава оснивач.
- (6) За члана управног одбора централне музејске установе може бити именовано лице које има завршен први циклус студија.
- (7) Запослени у музејској установи не могу бити чланови управног одбора.

(8) Услови за избор, именовање и разрјешење управног одбора, као и висина накнаде за њихов рад, прописују се одлуком оснивача и статутом музејске установе.

Члан 60.

- (1) Управни одбор врши сљедеће послове:
- 1) доноси статут музејске установе, уз сагласност оснивача,
 - 2) на приједлог директора, доноси опште акте,
 - 3) усваја годишњи програм рада и финансијски план, те прати његово извршење, уз сагласност Владе, ако је оснивач Република,
 - 4) доноси правилнике о коришћењу финансијских средстава музејске установе, у складу са овим законом,
 - 5) усваја годишњи извјештај о пословању музејске установе и годишњи обрачун, уз сагласност Министарства, ако је оснивач Република,
 - 6) рјешава приговоре на одлуке директора,
 - 7) даје директору мишљења и приједлоге о питањима од интереса за рад музејске установе,
 - 8) разматра и друга питања утврђена овим законом.
- (2) Одлуке управног одбора су правно ваљане ако се за њих изјасни већина од укупног броја чланова управног одбора.
- (3) Управни одбор доноси пословник о раду.
- (4) Пословником из става 3. овог члана прописују се начин рада управног одбора и избор предсједника.

Члан 61.

- (1) Својство члана управног одбора престаје истеком мандата, оставком или разрјешењем.
- (2) Чланови управног одбора могу бити разријешени прије истека мандата:
- 1) на лични захтјев,
 - 2) ако управни одбор доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу овог закона и статута дужан да доноси,
 - 3) ако члан управног одбора неоправдано одсуствује са сједница, не извршава своје обавезе или несавјесним радом онемогућава рад управног одбора,
 - 4) у другим случајевима у складу са статутом установе.
- (3) У музејској установи у којој је члановима управног одбора истекао мандат, а није спроведена конкурсна процедура, или је управни одбор разријешен дужности прије истека мандата, именују се вршиоци дужности чланова управног одбора, на период до конституисања новог управног одбора.

ГЛАВА VI СТРУЧНИ МУЗЕЈСКИ РАДНИЦИ

Члан 62.

- (1) Стручне послове у музејској дјелатности обављају лица која имају одговарајући ниво образовања, потребно радно искуство и положен стручни испит из музејске дјелатности.

(2) Запошљавање лица у музејској установи спроводи се у поступку јавне конкуренције.

Члан 63.

(1) Утврђивање стручне оспособљености за рад у музејској установи врши се полагањем стручног испита.

(2) Стручно оспособљавање за рад у музејској установи за запослене на стручним пословима са првим и другим циклусом високог образовања траје годину дана.

(3) Стручно оспособљавање за рад у музејској установи за запослене распоређене на стручне послове са средњом стручном спремом траје шест мјесеци.

(4) Након обављеног приправничког стажа приправник полаже стручни испит.

(5) Стручни испит у музејској дјелатности организује и спроводи централна музејска установа комплексног типа.

(6) Министар доноси рјешење којим се утврђује висина накнаде за полагање стручног испита, у износу од 80% најниже плате након опорезивања (нето плата) у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси пријава за полагање стручног испита, према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(7) Министар рјешењем именује комисију за полагање стручног испита и одређује висину накнаде за рад чланова комисије за полагање стручног испита.

(8) Накнада члановима комисије из става 7. овог члана исплаћује се из средстава намијењених за плаћање трошкова поступка полагања стручног испита, у износу до 20% најниже плате након опорезивања (нето плата) у Републици, за мјесец који претходи мјесецу у којем се комисија за полагање стручног испита састаје, према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(9) Трошкове првог полагања стручног испита сноси музејска установа у којој је приправник запослен.

(10) Дјеца погинулих или несталих борца Републике, те лица са инвалидитетом, без обзира на узрок и вријеме настанка инвалидности, а чији статус се доказује увјерењем надлежних органа Републике, ослобађају се плаћања накнаде из става 6. овог члана.

(11) Рјешење о ослобађању плаћања накнаде за полагање стручног испита доноси министар, на захтјев кандидата.

(12) Рјешење из става 11. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом.

(13) Министар, на приједлог комисије из става 7. овог члана, кандидату који је положио стручни испит издаје увјерење о положеном стручном испиту.

(14) Министар доноси Правилник о начину полагања и програму стручног испита у музејској дјелатности.

Члан 64.

Запослени у музејским установама могу напредовати и стећи одређена стручна звања у музејској дјелатности.

Члан 65.

(1) Основна стручна звања у музејској дјелатности су: кустос, музејски педагог, конзерватор-рестауратор, документариста, информатичар и друга стручна звања, у зависности од потреба музеја.

(2) Услови за стицање основног стручног звања из става 1. овог члана су први циклус студија високог образовања и положен стручни испит у музејској дјелатности.

(3) Помоћна стручна звања у музејској дјелатности су: препаратор, музејски техничар, фотограф и друга помоћна стручна звања, у складу са потребама музеја.

(4) Услови за стицање помоћних стручних звања су средње образовање у четворогодишњем трајању и положен стручни испит у музејској дјелатности.

Члан 66.

(1) Виша стручна звања у музејској дјелатности су: виши кустос, виши музејски педагог, виши конзерватор-рестауратор, виши документариста, виши информатичар и друга виша стручна звања, у зависности од потреба музеја.

(2) Услови за стицање вишег стручног звања у музејској дјелатности су пет година радног искуства у одговарајућем музејском стручном звању и објављени стручни радови од значаја за унапређивање музејске струке или звање мастер, односно звање магистра наука и три године проведене у одговарајућем стручном звању.

(3) Највиша стручна звања у музејској дјелатности су: музејски савјетник, музејски педагог савјетник, конзерватор-рестауратор савјетник, документариста савјетник, информатичар савјетник и друга највиша стручна звања, у зависности од потреба музеја.

(4) Услови за стицање највишег стручног звања у музејској дјелатности – музејски савјетник су десет година радног искуства у одговарајућем вишем музејском стручном звању, стручни или научни радови од нарочитог значаја за унапређивање музејске струке или доктор наука и три године радног искуства проведене у одговарајућем вишем стручном звању.

(5) Виша помоћна стручна звања у музејској дјелатности су: виши препаратор, виши музејски техничар и друга виша помоћна стручна звања, у складу са потребама музеја.

(6) Услови за стицање вишег помоћног стручног звања су завршен први циклус студија и остварених најмање 180 ECTS бодова, те положен стручни испит за више помоћно стручно звање или десет година радног искуства у помоћном стручном звању и положен стручни испит за више помоћно стручно звање.

(7) Стручна звања радника запослених на пословима библиотекара и архивисте стичу се у складу са важећим прописима из области библиотечно-информационе и архивске дјелатности.

Члан 67.

(1) Трошкове поступка стицања стручног звања сноси заинтересовано лице.

(2) Министар доноси рјешење којим се, у зависности од врсте стручног звања, утврђује висина трошкова у износу од 50% до 70% најниже плате након опорезивања (нето плата) у Републици за мјесец који претходи мјесецу у којем се подноси захтјев за стицање стручног звања у музејској дјелатности, према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(3) Поступак стицања стручног звања спроводи комисија за стицање стручног звања у музејској дјелатности.

(4) За члана комисије из става 3. овог члана може бити именовано лице које има одређено стручно звање у музејској дјелатности или дјелатности заштите културних добара.

(5) Министар рјешењем именује комисију из става 3. овог члана, коју чини пет чланова, на период од четири године, те утврђује висину накнаде у износу до 20% од утврђеног износа трошкова поступка из става 2. овог члана, по појединачном захтјеву, према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 68.

(1) Заинтересовано лице, односно кандидат, подноси захтјев за стицање стручног звања у музејској дјелатности, у писаној форми, ради покретања поступка за стицање стручних звања у музејској дјелатности.

(2) На приједлог комисије из члана 67. став 3. овог закона министар доноси рјешење о додјели стручног звања у музејској дјелатности.

(3) Услови и поступак утврђивања испуњености услова за стицање стручних звања у музејској дјелатности прописују се правилником.

(4) Министар доноси Правилник о поступку утврђивања испуњености услова за стицања стручних звања у музејској дјелатности.

ГЛАВА VII ФИНАНСИРАЊЕ МУЗЕЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 69.

(1) Средства за финансирање музејске дјелатности обезбјеђују се из:

- 1) буџета,
- 2) донација,
- 3) спонзорстава,
- 4) поклона,
- 5) властитих прихода,
- 6) међународних фондова,
- 7) других извора, у складу са овим законом.

(2) Средства за рад и функционисање музејске установе обезбјеђује оснивач, у складу са овим законом.

Члан 70.

(1) Финансијска средства за рад централних музејских установа обезбјеђују се из буџета Републике, из буџета Града Бања Лука и из других извора, у складу са овим законом.

(2) Из буџета Републике обезбјеђују се средства за:

- 1) бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, утврђена општим и појединачним колективним уговорима,
- 2) материјалне трошкове,
- 3) дио програмских активности,

- 4) инвестиције,
 - 5) осигурање музејске грађе, документације и простора у којем је музејска грађа смјештена, код осигуравајућег друштва за ризике, као и у обиму у којем је сагласан оснивач, а у оквиру музејске установе,
 - 6) откуп музејских експоната и музејске грађе.
- (3) Из буџета Града Бања Лука обезбјеђују се средства за:
- 1) дио програмских активности,
 - 2) инвестиције,
 - 3) откуп музејских експоната и музејске грађе.
- (4) Остали трошкови финансирају се из властитих прихода и других извора, у складу са овим законом.

Члан 71.

- (1) Финансијска средства за рад музејских установа којима је на основу рјешења министра утврђен статус матичности обезбјеђују се из буџета Републике, из буџета јединице локалне самоуправе и из других извора, у складу са овим законом.
- (2) Из буџета Републике обезбјеђују се средства за:
- 1) бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, утврђена општим и појединачним колективним уговорима,
 - 2) дио програмских активности,
 - 3) рад матичне службе.
- (3) Из буџета јединице локалне самоуправе обезбјеђују се средства за:
- 1) дио програмских активности,
 - 2) материјалне трошкове,
 - 3) одржавање и инвестиције,
 - 4) осигурање музејске грађе и документације у оквиру музејских установа и збирки у саставу, као и простора у којем су смјештени, код осигуравајућег друштва за ризике и у обиму у којем је сагласан оснивач,
 - 5) откуп музејских експоната и музејске грађе.
- (4) Остали трошкови финансирају се из властитих прихода и других извора, у складу са овим законом.

Члан 72.

- (1) Музејска установа чији оснивач је Република или се финансира из буџета Републике дужна је да приједлог својих програмских активности, са исказаним трошковима потребним за њихову реализацију, достави Министарству најкасније до краја октобра текуће године за наредну годину.
- (2) Приједлог програмских активности мора да садржи финансијске показатеље о учешћу других извора финансирања.
- (3) Министар рјешењем одређује који програми и пројекти се финансирају средствима буџета Републике.
- (4) Централне музејске установе и музејске установе којима је на основу рјешења министра утврђен статус матичности дужне су да сачине годишњи финансијски извјештај о укупним приходима и расходима, који достављају Министарству.

ГЛАВА VIII

НАДЗОР НАД РАДОМ МУЗЕЈА И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

- (1) Управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство.
- (2) Управни надзор над законитошћу рада музејске установе чији су оснивачи Република и јединица локалне самоуправе врше Министарство и надлежни орган јединице локалне самоуправе.
- (3) Надзор над радом музејских установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе врши надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 74.

- (1) Стручни надзор над радом музејских установа врши надлежна централна музејска установа.
- (2) Стручни надзор над радом музејских установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе и друга правна или физичка лица, а немају статус матичности, врши музејска установа која има утврђен статус матичности.
- (3) Музејске установе дужне су да приликом надзора и контроле надлежним музејским установама доставе на увид све тражене податке.

Члан 75.

- (1) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и других аката из области музејске дјелатности врши Републичка управа за инспекцијске послове, посредством надлежног инспектора.
- (2) У вршењу инспекцијског надзора, поред овлашћења утврђених законом којим се регулише област инспекцијског надзора, надлежни инспектор је овлашћен да:
 - 1) наложи отклањање недостатака насталих неизвршавањем или неправилном примјеном овог закона, других закона и општих аката,
 - 2) наложи доношење нормативних аката којима се регулишу услови и начин коришћења музејске грађе,
 - 3) наложи спровођење програма рада музејске установе,
 - 4) предузме и друге мјере и радње за које је овлашћен овим законом или другим подзаконским прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 76.

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај музејска установа ако:
 - 1) изврши размјену музејске грађе супротно одредбама овог закона (члан 11. ст. 2. и 3),
 - 2) не спроводи стручне и техничке мјере заштите и чувања музејске грађе или их спроводи супротно одредбама овог закона (члан 16).
- (2) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се и одговорно лице у музејској установи за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 77.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај музејска установа ако:

1) изложи музејску грађу која није стручно обрађена и на стручан начин изложена (члан 13. став 3),

2) не донесе интерни акт којим се уређују доступност и коришћење музејске грађе (члан 14. став 5),

3) не изради план превентивне заштите и спасавања музејске грађе од изузетног значаја (члан 17. став 3),

4) не обезбиједи стални физички и технички надзор и чување музејске грађе (члан 18. став 1),

5) не води евиденцију музејске грађе која је преузета ради трајног или привременог чувања, као и евиденцију музејске грађе која је преузета ради њеног трајног или привременог излагања (члан 19. став 6),

6) не врши ревизију музејске грађе или је врши супротно члану 23. став 1. овог закона,

7) не води Централни регистар нематеријалног културног наслеђа Републике (члан 34. став 3),

8) не води Централни регистар нематеријалног културног наслеђа уписаног на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства (члан 35. став 2).

(2) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се и одговорно лице у музејској установи за прекршај из става 1. овог члана.

(3) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај одговорно лице у музејској установи ако не доносе упутство којим се уређују начин и поступак ревизије музејске грађе (члан 24. став 4).

ГЛАВА IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 78.

(1) Запослени радници у музејским установама који су, по прописима важећим до ступања на снагу овог закона, испуњавали услове у погледу степена и врсте стручне спреме могу и даље обављати рад у музејским установама, под истим условима.

(2) Од обавезе полагања стручног испита ослобађају се радници који су на пословима музејске струке, за које је потребан положен стручни испит, провели најмање 20 година рада.

Члан 79.

Министар ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

1) техничким мјерама и начину спровођења мјера стручне и техничке заштите и чувања музејске грађе (члан 16. став 6),

2) садржају и начину вођења књиге улаза, инвентарне књиге и картотеке музејске грађе (члан 19. став 8),

3) поступку уписа и начину вођења Централног регистра нематеријалног

културног наслеђа уписаног на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства (члан 35. став 3),

4) стандардима и нормативима за обављање музејске дјелатности (члан 38. став 3),

5) поступку утврђивања испуњености услова за оснивање и почетак рада музејске установе (члан 44. став 5),

6) поступку, садржају и начину вођења Регистра музејских установа (члан 45. став 5),

7) начину полагања и програму стручног испита у музејској дјелатности (члан 63. став 14),

8) поступку утврђивања испуњености услова за стицања музејских стручних звања (члан 68. став 4).

Члан 80.

Директор централне музејске установе општег типа ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

1) поступку дигитализације музејске грађе (члан 22. став 4),

2) поступку уписа и начину вођења Централног регистра нематеријалног културног наслеђа Републике (члан 34. став 4).

Члан 81.

(1) Поступци који су започети прије ступања на снагу овог закона окончаће се према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења подзаконских прописа из чл. 79. и 80. овог закона примјењиваће се подзаконски прописи донесени на основу раније важећег закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 82.

Музејске установе су дужне ускладити своју организацију, рад и опште акте са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу правилника из члана 79. овог закона.

Члан 83.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о музејској дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 89/08, 57/12 и 18/17).

Члан 84.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О МУЗЕЈСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о музејској дјелатности садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовању, култури и заштити културних добара, физичкој култури, као и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство, број: 22.04-020-2126/21 од 23. августа 2021. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује област културе и заштиту културних добара, као и својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора. Такође, уставни основ за доношење овог закона садржан је и у члану 70. став 2. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

Обрађивач Закона је, у складу са чланом 41. став 1. тачка 5) Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу закона навео разлоге за доношење новог Закона о музејској дјелатности. Према наводима обрађивача, један од основних разлога за доношење новог Закона о музејској дјелатности садржан је у потреби за побољшањем и унапређивањем постојећег нормативног оквира музејске дјелатности, који је уређен важећим Законом о музејској дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 89/08, 57/12 и 18/17), и то с циљем омогућавања развоја музејске дјелатности, напретка музејских установа у стручном смислу, као и заштити сигурности музејске грађе као нематеријалног културног наслеђа Републике Српске.

Републички секретаријат за законодавство је, не упуштајући се у цјелисходност законских рјешења, дао одређене примједбе и сугестије с циљем усклађивања предложеног текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске. У вези са тим, дате су примједбе које се односе на усаглашавање текста Нацрта закона са чл. 5, 15, 20, 83. и 84. Правила, а односе се на структуру прописа, цјеловито и систематично уређивање основних и садржинских одредаба, те на употребу нормативног облика писања и јединствене терминологије у цијелом тексту Закона.

Обрађивач Закона је у Образложењу навео да је, у складу са чланом 41. став 1. тачка 10) Правила за израду закона и других прописа Републике Српске, те т. 4. и 15. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), утврдио да Закон има значај за јавност и да ће бити објављен на интернет страници Министарства просвјете и културе (www.vladars.net), са роком од осам дана ради достављања примједаба и сугестија. Такође, обрађивач је навео да се прије израде Нацрта закона обратио јавним музејским установама у Републици Српској и осталим

заинтересованим субјектима с циљем обезбјеђивања доступности Нацрта закона широј јавности.

Обрађивач Закона прихватио је дате примједбе и сугестије и уградио их у текст Нацрта закона.

Будући да је предметни закон усаглашен са Уставом, правним системом Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Нацрт закона о музејској дјелатности може упутити Влади Републике Српске на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, број 17.03-020-2274/21 од 22. јула 2021. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о музејској дјелатности, није установљено да право Европске уније садржи обавезне секундарне изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног Приједлог закона, те због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношење новог Закона о музејској дјелатности наметнула је потреба за побољшањем и унапређивањем постојећег нормативног оквира музејске дјелатности, који је утврђен важећим Законом о музејској дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 89/08, 57/12 и 18/17), а све како би се омогућио развој музејске дјелатности, напредак музејских установа у стручном смислу, као и заштита и сигурност музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа Републике Српске.

Непосредан повод за доношење новог Закона јесте тежња да се постојећа нормативна рјешења у области музејске дјелатности усагласе са међународним и европским стандардима у овој области, посебно са новим информационим окружењем које је знатно измијењено у односу на период када је донесен претходни закон. Доношење новог Закона наметнула је потреба да се на бази дугогодишњег искуства у примјени Закона о музејској дјелатности отклоне слабости које су у пракси отежавале његову примјену.

Такође, један од веома важних разлога за доношење новог Закона јесте и потреба да јасније дефинише поступак утврђивања мјера заштите и чувања музејске грађе, као и поступак спровођења дигитализације музејске грађе, музејске документације и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа.

Поред тога, треба истаћи потребу да се законски дефинише поступак предлагања елемената, као нематеријалног културног наслеђа Републике Српске, на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике Српске, те поступак предлагања нематеријалног културног наслеђа на Унескову Репрезентативну листу, као и носиоце наведене активности.

На основу наведеног, може се закључити да је доношење новог Закона од изузетног значаја не само за развој музејске дјелатности, већ и за развој културе и умјетности уопште, као и за развој науке и стручно-научног истраживања.

С обзиром на обим законске регулативе у области коју покрива важећи Закон о музејској дјелатности, потреба за суштинским измјенама и допунама великог броја одредаба из важећег Закона и доношења низа потпуно нових одредаба, приступило се изради новог Закона о музејској дјелатности, а не измјенама и допунама важећег Закона. Додатни мотив за такав приступ јесте и потреба да се олакша примјена Закона,

као и да се одредбе Закона усагласе са одредбама Закона о култури („Службени гласник Републике Српске“, број 66/21).

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

У Глави I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–6) Нацрта закона прописан је предмет овог закона, а то су услови и начин обављања музејске дјелатности, врсте музејске грађе, као и начин прибављања, заштите и коришћења музејске грађе, циљеви развоја музејске дјелатности, оснивање и престанак рада музејских установа, врсте музејских установа, руковођење и управљање музејским установама, стручни радници у музејској дјелатности, финансирање музејске дјелатности, надзор над радом музејских установа, те друга питања од значаја за музејску дјелатност (члан 1).

Чланом 2. дефинисан је појам музејске дјелатности у смислу заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа, што подразумијева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, документацијској обради, заштити, конзервацији, рестаурацији, чувању, излагању, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику, с циљем остваривања културних, образовних и научних потреба и доприноса развоју друштва.

Чланом 3. дефинисано је да остваривање општег интереса у музејској дјелатности обезбјеђују Република и јединице локалне самоуправе.

Чланом 4. дефинисана је примјена закона и однос са другима законима.

Чланом 5. дефинисани су појмови који се користе у Закону.

Чланом 6. прописано је да граматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

У Глави II – ОБАВЉАЊЕ МУЗЕЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (чл. 7–28) Нацрта закона прописано је да музејску дјелатност обављају музеји, меморијални музеји, спомен-подручја, музејске спомен-куће, музеји на отвореном, археолошки музеји, музеји у саставу и умјетничке галерије, или у оквиру других правних лица (члан 7).

Чланом 8. дефинисани су појмови музејских установа.

Чланом 9. прописано је шта све подразумијева обављање музејске дјелатности.

Чланом 10. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, истражују и прибављају музејску грађу, те да се прибављање музејске грађе остварује се на начин својствен појединим стручним дисциплинама.

Чланом 11. прописано је да музејске установе, као облик музејске дјелатности, могу међусобно размјењивати музејску грађу, те која музејска грађа се не може размјењивати.

Чланом 12. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, врше стручну обраду музејских предмета.

Чланом 13. прописано је да музејске установе могу, као облик музејске дјелатности, музејску грађу излагати и презентовати.

Чланом 14. прописано је да се излагање и презентовање музејске грађе, као облик музејске дјелатности, може вршити само ако је музејска грађа претходно уписана у инвентарну књигу музејске збирке и стручно обрађена у складу са законом.

Чланом 15. прописано је да музејске установе, као облик музејске дјелатности, могу организовати иностране изложбе, те да Влада, у име Републике Српске, може, под одређеним условима, дати гаранцију за музејску грађу иностране изложбе која се привремено приређује на територији Републике, а која има посебну културну и умјетничку вриједност.

Чланом 16. прописано је да су музејске установе, као облик музејске дјелатности, дужне да спроводи стручне и техничке мјере заштите и чувања музејске грађе, као и шта се подразумијева под тим дјелатностима. Такође, прописано је да се услови и начин спровођења мјера стручне и техничке заштите и чувања музејске грађе прописују правилником, који доноси министар.

Чланом 17. прописано је да су музејске установе, као облик музејске дјелатности, дужне да спроводе превентивну заштиту музејске грађе.

Чланом 18. прописано је да су музејске установе дужне да обезбиједе стални физички и технички надзор и чување музејске грађе која се налази у музејима.

Чланом 19. прописано је да музејске установе могу повјерити музејску грађу на чување другим музејским установама, о чему се води евиденција, а начин вођења евиденције се дефинише правилником који доноси министар.

Чланом 20. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, воде документацију о музејској грађи.

Чланом 21. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, врше конзервацију и рестаурацију музејске грађе, те шта се подразумијева под конзервацијом и рестаурацијом.

Чланом 22. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, врше дигитализацију музејске грађе, односно врше превођење података о музејској грађи из аналогне у дигиталну форму, као и податка и документације о културном добру.

Чланом 23. прописано је на који начин музејске установе, као облик музејске дјелатности, врше ревизију музејске грађе.

Чланом 24. прописано је да ревизију музејске грађе врши стручна комисија, коју именује руководилац музејске установе, о чему комисија саставља извјештај и на основу чега се утврђују мјере заштите или отпис.

Чланом 25. дефинисана је матична музејска дјелатност, као организовани облик стручног дјеловања унутар мреже музејских установа у Републици, коју спроводе матични музеји.

Чланом 26. прописано је које послове подразумијева матична музејска дјелатност.

Чланом 27. прописано је да министар рјешењем утврђује које музејске установе спроводе матичну музејску дјелатност.

Чланом 28. прописано је да се музејске установе повезују у музејску мрежу која се заснива на друштвеној потреби да цијелокупно подручје Републике буде систематски обухваћено музејском дјелатношћу.

У Глави III – МУЗЕЈСКА ГРАЂА (чл. 29–36) Нацрта закона прописано је да музејску грађу чине музејски предмети и музејска документација, који се систематизују у музејске збирке и представљају врсту културног наслеђа (члан 29).

Чланом 30. прописано је да музејска грађа као материјално културно наслеђе представља све оно што је створила природа или је створио човјек својим радом, а која је препозната као значајно материјално остварење и музеолошки обрађена, а прописано је и шта подразумијева материјално културно наслеђе.

Чланом 31. прописано је да музејска грађа као нематеријално културно наслеђе представља знања, умијећа и вјештине које се односе на природу и човјека и које представљају основу за производњу материјалних културних добара, која се преносе са генерације на генерацију и пружају осјећај идентитета и континуитета, те шта представља нематеријално културно наслеђе.

Чланом 32. дефинисано је да музејска грађа, као културно добро, ужива посебну заштиту утврђену законом којим се уређује заштита културних добара.

Чланом 33. прописано је да се музејска грађа, као културно добро, разврстава у три категорије, и то: културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја.

Чланом 34. дефинисан је поступак предлагања нематеријалног културног наслеђа на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике, те да је централна музејска установа комплексног типа дужна да води Централни регистар нематеријалног културног наслеђа Републике.

Чланом 35. дефинисан је поступак уписа елемената нематеријалног културног наслеђа на Унескову Репрезентативну листу елемената нематеријалног културног наслеђа човјечанства, који се дефинише правилником који доноси министар.

Чланом 36. прописано је да је музејска грађа на којој постоји право јавне својине у власништву Републике, у складу са овим законом и законом којим се уређује заштита културних добара.

У Глави IV – ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА МУЗЕЈСКИХ УСТАНОВА (чл. 37–53) Нацрта закона прописано је да музејска установа може бити основана као јавна или као приватна установа, односно да Влада Републике Српске и јединице локалне самоуправе оснивају јавну музејску установу, а да приватну музејску установу може основати правно или физичко лице (члан 37).

Чланом 38. прописано је да се материјални, кадровски и други услови за остваривање музејске дјелатности утврђују Правилником о стандардима и нормативима за обављање музејске дјелатности, који доноси министар.

Чланом 39. дефинисани су услови за оснивање и почетак рада музејске установе.

Чл. 40–42. прописано је да музејска установа може бити основана под условом да поседује музејску грађу или музејску збирку, адекватан простор за смјештај музејске грађе и под условом да има довољан број стручног кадра.

Чланом 43. дефинисан је поступак оснивања музејске установе, као и документација која се доставља уз иницијативу за оснивање.

Чланом 44. прописано је да министар именује комисију сачињену од стручњака из музејске дјелатности, која утврђује испуњеност услова за оснивање јавне или приватне музејске установе, а министар доноси Правилник о условима и поступку за утврђивање испуњености услова за оснивање и почетак рада музејске установе.

Чланом 45. је прописано је да музејска установа може почети са радом даном уписа у Регистар музејских установа, који води Министарство, те да се поступак, садржај и начину вођења Регистра музејских установа дефинише правилником који доноси министар.

Чланом 46. прописан је поступак престанка рада музејске установе, као и начин брисања музејске установе из Регистра музејских установа.

Чланом 47. прописано је да музејска установа, с обзиром на дјелатност коју обавља и подручје дјеловања које обухвата, може бити комплексног и специјализованог типа.

Чланом 48. прописано је да се према својим надлежностима музејске установе разврставају на централне музејске установе комплексног типа, централне музејске установе специјализованог типа и матичне музејске установе.

Чланом 49. прописано је да функцију централне музејске установе комплексног типа, као и функцију матичног музеја за све музеје на територији Републике обавља Музеј Републике Српске, односно да функцију централне музејске установе специјализованог типа, као и функцију матичног музеја за све умјетничке галерије обавља Музеј савремене умјетности Републике Српске, а да функцију матичне музејске

установе може да обавља музејска установа којој је рјешењем министра утврђено да има статус матичности.

Чланом 50. дефинисане су послови Музеја Републике Српске, као централне музејске установе комплексног типа.

Чланом 51. дефинисани су послови Музеја савремене умјетности Републике Српске, као централне музејске установе специјализованог типа.

Чланом 52. дефинисани су послови матичних музеја.

Чланом 53. прописано је да се организација, начин рада, управљање и руковођење музејском установом, као и друга питања која су од значаја за рад и функционисање ближе уређују статутом музејске установе.

У Глави V – РУКОВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ МУЗЕЈСКОМ УСТАНОВОМ (чл. 54–61) Нацрта закона прописано је да су органи руковођења и управљања музејском установом директор и управни одбор (члан 54).

Чланом 55. дефинисана је процедура избора и именовања директора музејске установе.

Чланом 56. прописани су посебни услови за позицију директора централне музејске установе, као и позицију директора музејске установе која има утврђен статус матичности.

Чланом 57. дефинисани су послови и задаци директора музејске установе, као и дјелокруг рада директора музејске установе.

Чланом 58. дефинисано је када и под којим условима престаје дужност директора музејске установе.

Чланом 59. дефинисана је процедура избора и именовања чланова управног одбора у музејским установама.

Чланом 60. дефинисани су послови и задаци управног одбора музејске установе, као и дјелокруг рада директора музејске установе.

Чланом 61. дефинисано је када и под којим условима престаје дужност чланова управног одбора музејске установе.

У Глави VI – СТРУЧНИ МУЗЕЈСКИ РАДНИЦИ (чл. 62–68) Нацрта закона прописано је да стручне послове у музејској дјелатности обављају лица која имају одговарајућу стручну спрему, потребно радно искуство и положен стручни испит из музејске дјелатности (члан 62).

Чланом 63. дефинисан је поступак стручног оспособљавања за рад у музејској установи, те начин и поступак полагања стручног испита.

Чланом 64. прописано је да запослени у музејским установама могу напредовати и стећи одређена стручна звања.

Чланом 65. дефинисана су основна и помоћна стручна звања у музејској дјелатности, као и услови за стицање наведених звања.

Чланом 66. дефинисана су виша и највиша стручна звања у музејској дјелатности, као и услови и за стицање наведених звања.

Чл. 67. и 68. дефинисани су услови и поступак стицања стручног звања у музејској дјелатности, те да се поступак утврђивања испуњености услова за стицање музејских стручних звања прописује се правилником који доноси министар.

У Глави VII – ФИНАНСИРАЊЕ МУЗЕЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (чл. 69–72) Нацрта закона прописан је начин и извори обезбјеђивања средстава за обављање музејске дјелатности и финансирања рада музејских установа.

У Глави VIII – НАДЗОР НАД РАДОМ МУЗЕЈА И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 73–77) Нацрта закона одређено је ко врши управни, стручни и инспекцијски надзор (чл. 73–75).

Чл. 76. и 77. прописане су новчане казне за музејску установу и новчана казна за одговорно лице за поступање супротно одредбама овог закона.

У Глави IX – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 78–84) Нацрта закона прописана је примјена закона на запослене у музејским установама (члан 78).

Чланом 79. прописано је да ће министар, у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, донијети прописе из надлежности Министарства.

Чланом 80. прописано је да ће директор централне музејске установе комплексног типа, у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, донијети прописе из своје надлежности.

Чланом 81. дефинисан је прелазни период за примјену одредаба прописа донесених на основу раније важећег закона.

Чланом 82. прописано је да су музејске установе дужне да ускладе своју организацију и опште акте са одредбама овог закона.

Чланом 83. прописано је да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о музејској дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 89/08, 57/12 и 18/17).

Чланом 84. прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), Нацрт закона о музејској дјелатности је објављен на интернет страници Министарства просвјете и културе и упућен заинтересованим субјектима у музејској дјелатности да би био доступан широј јавности ради давања евентуалних примједба и сугестија.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о музејској дјелатности, Министарство привреде и предузетништва, у Мишљењу број: 18.06-020-2185/21 од 16. јула 2021. године, констатује:

– Нацрт закона је планиран програмима рада Владе и Народне скупштине Републике Српске за 2021. годину.

– Обрађивач је правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а у припреми и изради нацрта/приједлога прописа, те је проблем саставни дио „Разлога за доношење закона“.

– Обрађивач је правилно дефинисао циљеве који се желе постићи доношењем закона.

У погледу спровођења процеса консултација, обрађивач наводи да су консултације обављене са релевантним министарствима, Гендер центром, Инспекторатом Републике Српске, као и са стручњацима запосленим у централним и матичним музејским установама. Нацрт је објављен на интернет страници Министарства просвјете и културе, а оправдани приједлози и сугестије уврштени су у текст Нацрта закона.

Ко утврђивања опција за рјешење проблема, обрађивач је навео да је регулаторна промјена једина опција за рјешавање проблема и постизање циљева.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач наводи да се Нацртом закона другачије уређују материјално правни односи у музејској дјелатности, те да су јавне музејске установе у складу са тим дужне да ускладе своје опште и појединачне акте (статут, општи акт којим се уређује организација, начин рада и руковођења установом, те друге акте). Наведено усклађивање и прилагођавање се ради у оквиру самих установа и у оквиру постојећих капацитета и ресурса, што значи да неће бити додатних трошкова у пословању у том погледу. Међутим, музејске установе према Нацрту закона имају обавезу да поднесу захтјев за упис у Регистар музеја, и тек са даном уписа у Регистар могу почети са радом. Ова новина разликује се од важећег законског рјешења по томе што је обавеза уписа, са Министарства просвјете и културе, пребачена на музејске установе, а циљ је успостављање предметног Регистра музеја који до сада није био успостављен. Обрађивач такође истиче да у Републици тренутно нема приватних музејских установа, тако да регулаторна мјера неће проузроковати додатна прилагођавања за ове установе.

Што се тиче утицаја на јавне буџете, обрађивач наводи да су утврђени исти извори финансирања музејске дјелатности и рада музејских установа, као и у важећем закону, што значи да остају исти извори, као и методе осигурања средстава. Као и до сада, за редовно функционисање и рад централних и матичних музејских установа у буџету Републике Српске, на годишњем нивоу, је потребно обезбиједити 2.500.000 КМ, а из буџета јединица локалне самоуправе за рад музеја издваја се 250.182 КМ. Нацртом закона се утврђује да Влада Републике Српске може дати гаранцију за музејску грађу иностране изложбе која се привремено приређује на територији Републике. Ради о музејској грађи која има посебну културну и умјетничку вриједност и о роби високо декларисане материјалне вриједности. С обзиром на то да се ради о неизвјесном будућем догађају, самим тим није могуће предвидјети износ средстава за те намјене, нити колики би био утицај на буџет Републике Српске. Нове формалности које се утврђују Нацртом закона неће имати утицаја на буџете, из разлога што за издавање истих није предвиђено плаћање такси и накнада, осим Рјешења о ослобађању плаћања накнаде за полагање стручног испита. Нацртом закона се утврђује и да ће одређене категорије лица бити ослобођене плаћања накнаде за полагање стручног испита на основу Рјешење о ослобађању плаћања накнаде за полагање стручног испита, а што до сада није било регулисано. Наведено ће имати незнатан утицај на смањење прилива средстава у буџет Републике Српске. У односу на тренутно рјешење, гдје законски није утврђена накнада и трошкови за полагање стручног испита и стицања вишег стручног звања у музејској дјелатности, Нацртом овог закона се утврђује накнада за полагање стручног испита и стицање вишег стручног звања у музејској дјелатности. Поред наведеног, утврђује се и накнада члановима комисија које спроводе ове процедуре. Накнада члановима комисије исплаћује се из средстава намијењених за плаћање трошкова поступка полагања стручног испита, односно стицање вишег стручног звања у музејској дјелатности, а један дио од накнада за полагање испита, односно стицање вишег стручног звања у музејској дјелатности ће представља приход буџета Републике.

У вези са социјалним утицајима, обрађивач је навео да ће Нацрт закона позитивно утицати на социјални положај појединих субјеката у друштву, ослобађањем плаћања накнаде за полагање стручног испита за дјецу погинулих бораца Републике, те лица са инвалидитетом, без обзира на узрок и вријеме настанка инвалидности, а чији се статус доказује увјерењем надлежних органа Републике. Обрађивач наводи да је доношење овог закона и од изузетног значаја не само за развој музејске дјелатности, већ и за развој културе и умјетности. Наиме, рјешења понуђене Нацртом закона су усклађена са међународним и европским стандардима у овој области, посебно у дијелу који дефинише музејску грађу као нематеријално културно наслеђе. Нацртом закона се

први пут дефинише поступак предлагања музејске грађе, као нематеријалног културног наслеђа на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике Српске, као и предлагање музејске грађе, као нематеријалног културног наслеђа Републике Српске на Унескову Репрезентативну листу. Такође, Нацртом закона утврђен је поступак дигитализације музејске грађе, што ће засигурно осигурати њену бољу заштиту и омогућити лакши приступ и коришћење свим заинтересованим субјектима.

У вези са утицајем на животну средину, обрађивач наводи да Нацрт закона нема утицаја на животну средину.

Када је у питању утицај закона на увођење, измјену и укидање формалности, обрађивач је навео да Нацртом закона предвиђа увођење нових формалности: Сагласност Министарства на одлуку о оснивању приватне музејске установе, Сагласност Министарства за упис на листу елемената нематеријалног културног наслеђа Републике Српске, Рјешење о упису музејске установе у Регистар музеја, Рјешење о брисању музејске установе из Регистра музејских установа, Рјешење о ослобађању плаћања накнаде за полагање стручног испита, Рјешење о одобравању средстава за финансирање програма и пројекта из буџета Републике. Нацрт закона утврђује и измјене формалности прописаних важећим законом. У Рјешењу о испуњености услова за оснивање јавне или приватне музејске установе – измјена се састоји у мијењању назива формалности (према важећем закону назив је Рјешење којим се утврђује испуњеност услова за оснивање и почетак рада музејске установе), док су у Увјерењу у положеном стручном испиту и Рјешењу о додјели вишег стручног звања у музејској дјелатности измјене састоје у законском прописивању накнада за спровођење поступака и накнада члановима комисија које спроводе ове поступке.

Министарство привреде и предузетништва је утврдило да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

Сугерише се обрађивачу прописа да до израде приједлога предметног прописа формалност Сагласност на одлуку о оснивању приватне музејске установе и формалност Рјешење о испуњености услова за оснивање јавне или приватне музејске установе споји у једну формалност, као и да по спровођењу ове административне процедуре по службеној дужности изврши упис музејске установе у Регистар музеја. Наведено се предлаже с циљем оптимизације административних процедура и формалности, а самим тим и стварања уштеда за у овом случају за осниваче музејских установа.

Сугерише се обрађивачу да поступи у складу са тачком XV Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа приликом израде подзаконских аката.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.